

Lục Tỉnh Tân Văn

閩新省六

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

GIÁ BÁN	
TRONG ĐỊA-PHẬN ĐÔNG-DƯƠNG	
Một năm	4 \$00
Sáu tháng	2 50
Đổi chỗ ở	0 \$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐỊA	
Một năm	12fr00
Sáu tháng	7 00
Mỗi số	0 10

Số: 471
NĂM THỨ MƯỜI MỘT

NGUNG SỰ BÁN LẼ TỪ SỐ

8 Mars 1917
15 tháng hai Annam
Năm Đinh-tỵ

DIRECTION ET ADMINISTRATION:
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITE
ANNONCES LEGALES ET JUDICIAIRES
La ligne de 0'065 de large. 1650
Le décompte des lignes est calculé à raison de 2 au centimètre - quelque soit le caractère employé.
BỘ CÁO
Những lời rao về việc buôn bán nếu gửi thơ đến Bộ-quan thì Bộ-quan sẽ gửi cho mỗi cái tiền để giá phân minh

MỤC LỤC

- 1 - VIỆC HỌC NGÀY XUA. VIỆC HỌC NGÀY NAY. VIỆC HỌC NGÀY SAU.
- 2 - ĐIÊN BẢO
- 3 - ĐƯỜNG TRUYỀN.
- 4 - ẤP CHÁU CHIẾN SỰ.
- 5 - QUAN TOÀN-QUYỀN TỚI TOURANE VÀ ĐI RA HƯẾ.
- 6 - CUỘC XỔ SỐ LỚN.
- 7 - THÔNG-BÁO (Đông-dương).
- 8 - CỤC ĐỒNG.
- 9 - TRUYỀN XỬ LÊO.
- 10 - TRÌNH THẨM TIỂU THUYẾT.
- 11 - KEN CHỒNG.
- 12 - TỰ ĐO ĐIỂM ĐĂNG.
- 13 - BÀI ĐỒ CHƠI.

Việc học ngày xưa Việc học ngày nay Việc học ngày sau

(L'Enseignement d'autrefois, d'aujourd'hui et de demain)

(tiếp theo)

Ở trên những trường ấu-học ấy, có những trường tiểu-học, lại gọi là trường tổng, bởi vì những trường ấy lấy công-nghân trong tổng ra mà chi tiêu các khoản phí.

Thật tình thì những trường ấy cũng như các trường ấu-học; chỉ khác một điều là có phụ thêm một lớp học chữ Pháp mà thôi. Các thầy giáo thì phải có bằng cấp Pháp-việt cơ thủy tốt-nghiệp *Certificat d'Etudes primaires Franco-Annamites* và bằng Mông-học giáo-sư *Certificat d'aptitude à l'Enseignement préparatoire*.

Hễ trường có nhiều thầy giáo thì thầy nào cai quản trường phải có văn bằng tốt nghiệp hoặc ở trường *Chasseloup Laubat* ra mới được. Nhưng nếu chỉ được lệ ấy cả, thì đắt tiền lắm, cho nên những tỉnh nghèo thì thầy giáo các trường tổng chỉ kén những người có văn bằng cơ thủy tốt nghiệp, và bằng cấp giáo-sư là đủ.

Những trường tổng nên phân làm hai hạng. Một là những trường các miền nhà-quê, hai là những trường ở ngay thành-thị, thuộc với trường tỉnh, có ông đốc Tây trường tỉnh cai quản. Những trường ở tỉnh thành bao giờ cũng hơn các trường nhà-quê, bởi vì các thầy giáo Annam, tuy cũng hết sức làm việc, nhưng vẫn cần có người trên cai quản. Bởi vậy những con nít ở các thành thị vẫn

học giỏi hơn con nít các nhà-quê. Khi tuyển học trò vào các trường tỉnh thì thường chỉ có những học trò các trường tổng ở thị thành, mới được dự tuyển mà thôi. Chỉ có những đứa ấu là được học trường tỉnh ba năm nữa thì lấy văn bằng Pháp-việt cơ thủy tốt-nghiệp, rồi thì vào trường lớn Mỹ-tho hay là trường lớn Gia-dịnh. Còn những đứa trẻ học ở các trường tổng nhà-quê, phần thì không được ông đốc Tây kiểm-thức các thầy giáo, và xa quá không thể lên trường tỉnh học được do cũng là một sự bất công, thành ra học-trò được vào học các trường trên cũng bởi sự may rủi, chứ không cứ sức học hay dở. Vì nếu có cách nào mà tuyển được cả những đứa học-trò tốt nhất ở các trường tổng nhà-quê mà đem lên trường tỉnh, có lẽ những đứa học trò nhà-quê ấy học lại mau hơn những đứa ở thị thành, mà vào được trường Mỹ-tho trước.

Bởi lẽ ấ ý mà Hội-đồng Quản-hạt xin mở trường Lưu-học (internats) ở các tỉnh. Nếu không có trường Lưu-học thì con-nít nhà-quê đâu cha mẹ có giàu cũng không cho con vào học được trường tỉnh bao giờ.

Nhưng biết chờ cho đến bao giờ các tỉnh mới có đều trường Lưu-học. Từ nay cho đến khi đó, thì các quan Tham-biện chủ-tỉnh đã trích tiền công ra mà cấp học-bổng cho một vài tên học trò các trường tổng nhà-quê, đặng nó vào học ở các trường tỉnh.

Hiềm một nỗi số học-bổng ấy chẳng được mấy xuất. Và những con trẻ được học-bổng, khi ở tỉnh thành phải trú ở nhà bà con mà đi học, chứ không có nhà lưu-học mà ăn ở, có thầy giáo trông nom, thì học cũng không được tấn tới lắm. Vậy thì sao cũng phải có trường Lưu-học ở các tỉnh-lị mới xong.

Khi đã có trường Lưu-học ở các tỉnh rồi, thì những học-trò giỏi các trường tổng nhà-quê mới có thể lên trường tỉnh học được. Bấy giờ lại phải lo làm sao cho những học-trò giỏi các trường ấu-học, có thể vào học được các trường tổng mà học thêm chữ Pháp. Nhưng việc ấy thì khó tính lắm. Nhà nước muốn mở ra hai mươi trường Lưu-học ở các tỉnh thì có thể, nhưng cũng phải lâu năm mới làm xong. Đến như làm

trường Lưu-học ở các tỉnh thì thật là một việc không thể làm được. Bởi thế cho, nên các xã đều xin phép Nhà-nước cho dùng thầy dạy chữ Pháp ở các trường ấu-học.

Giải-quyết vấn đề này, duy chỉ có cách ấy. Nhưng nếu để làm như vậy thì ra trường ấu-học hóa ra trường tiểu-học. Nguyên mỗi trường tổng, có ba lớp học, hai lớp dưới thì chuyên dạy chữ quốc-ngữ, còn lớp trên thì dạy chữ Pháp. Nhân đây tôi lại kể một điều, đó là rằng người Annam ít hay liên-lạc với nhau, khi tổng nào đặt ra một trường tổng, thì tiền chi phí công-nghân tổng ấy phải chịu. Nhưng trường lập ở xã nào thì xã ấy đã có trường tổng không lập trường hương-học nữa, mà cũng không chịu một phần phi tổn nào trong trường tổng. Như vậy thật là bất công, bởi vì mỗi trường tổng có hai lớp học quốc-ngữ, nghĩa là chia ba hai phần vẫn là trường hương-học, với một lớp học chữ Pháp, thì phần tổng học chỉ có chia ba một phần thôi. Vậy mà

xã nào có trường tổng thì nhà-nước phải lấy tiền công hàng tổng ra mà chi cả, còn xã ấy thì không phải mất đồng nào. Đàng lẽ chia ba, nhà-nước chịu một, dân thôn-xã chịu hai thì mới đích-dáng. Nhưng thế thì vừa công bằng, mà lại đỡ tốn cho công-nghân hàng tổng. Rồi xã nào muốn cho trẻ học thêm chữ Pháp cứ việc làm thêm ra một gian nhà, mua bàn ghế, rồi quan Tham-biện chủ-tỉnh cứ cho một thầy giao ăn lương với công-nghân hàng tổng mà thôi. Nếu không làm như vậy thì sao cho tiện được. Nếu để cho các xã kiếm thầy lấy mà dùng thì rồi kiếm nhầm phải những thầy giáo không văn-bằng, học hành ít qua, học-trò ngày sau có lên trường trên mà học cũng không tấn-tới vì khi học vỡ lòng gặp phải thầy dở, dạy xấu mất rồi. Nếu cho học chữ Tây ở trường hương mà thôi, không cho đi đâu học thêm nữa, thì chẳng qua mấy ngày mà quên hết cả chữ Pháp.

(Còn nữa)

ĐIÊN BÁO

(Dépêches)

22 Février 1917 (sớm mai).

Như tin báo *New-York World* nói rằng nếu mà gây giặc với A-lơ-mán, thì ông *Roosevelt* sẽ đem 200 ngàn binh mà giúp Đông-minh. Tin ở Hoa-thành-đơn: 300 lính lưu hậu A-lơ-mán tướng khi đã đến Mexico rồi, đặng mà tiếp với binh nào sẽ ra ngăn cản chúng cho quân lính Áng-lê và Huê-kỳ lên bờ đặng để bảo thủ máy giềng dầu lửa tại Tampico.

Có một vị hùng-biên kia ban nghĩ tại Thương nghị viện, ngài nói rằng trong lúc này tại Huê-kỳ có hơn 100 ngàn quân trình thám.

Nước A-lơ-mán không còn vàng nữa
Tin ở Amsterdam: Hàng bạc vua A-lơ-mán xin với các hàng-nhà dân phải chung lo với chánh-phủ mà đem hết đồ nữ-trang bằng vàng cho chánh-phủ.

Mặt trận Áng-lê

Truyền tin Áng-lê: Quân nghịch vừa bắt phá các chiến hào của ta, thì có một toán quân nghịch dùng đồ dẫn lửa mà chiếm đoạt ta một trận thể cheo leo ở phía Nam *Le Transloy*; còn binh ta xông lược và làm phá hai quân nghịch rất dữ tận ở phía Đông *Armentières Ypres*.

Tại E-gíp (Ai-cập)

Tin chánh-phủ E-gíp: chúng ta đã chiếm đặng các nơi trên thế Tiết (Thô-nhĩ-kỳ) tại *Negh* và *Bibelhassam*, trong cu lao Sinai, bắt đặng tù binh và lấy binh khí.

23 Février 1917 (sớm mai).

Tại Áng-lê

Tin ở Londres (Luân-đôn): Chánh-phủ định kiểm xét lại các quân lính đã đặng

trừ lính, từ dưới 31 tuổi và nếu số lính không đủ dùng thì sẽ bắt lên tới 50 tuổi.

Tàu và A-lơ-mán

Tin ở Hồng-kông: Như bên chẳng những là phê tờ của Tàu gọi cho A-lơ-mán mà thôi lại còn nhắc nhở nữa. Như-tên cũng cũng hiệp ý với Đông-minh về việc chắc sự của Tàu. Nước A-lơ-mán tưởng có khi cũng có hao tổn tiền bạc nhiều đặng mà xin Tàu hứa giữ phân-trung-lập.

24 février 1917

Chúng nó cắn xé nhau

Tin ở Londres: Như báo *Les nouvelles* cho hay rằng tại trại binh ở *Verloo* lính *bavarois* và lính *prussien* hai đảng ẩu đã với nhau; 22 người bị giết, 200 bị thương.

Bắt tù binh làm việc cho quân A-lơ-mán

Tin ở Amsterdam cho hay rằng 75 ngàn tù binh bị giam cầm tại nước A-lơ-mán, ngày nay bắt làm cho nhà nông A-lơ-mán. Số tù binh ấy còn tăng thêm nữa. Việc gặt hái khoai lang mùa tới bị tuyệt xuống hư hại lắm.

Tại Salonique

Tin ở Salonique: gần lối *Serès-kakovo* đánh dữ, binh ta tràn qua gần hồ *Doiran* và bắt binh nghịch cầm tù. Các vị phi-trưởng của ta hàng hai lần.

Thủy chiến

Tin ở Londres: Chiếc *Persens* bị bắn chìm; chiếc *tau* chở than *Rosalie* bị bắn chìm, 21 người chết mất; chiếc *Carho* cũng bị bắn chìm, một ông quan ba và 3 ông quan bị bắt cầm tù.

Tình cảnh tại U. S. A. cũng như tại Philippines

Tin ở Philadelphie: 2500 người đầy loạn kêu nài về việc đói ăn mất, một người bị bắn chết và 13 người bị thương. Có kẻ nói rằng cuộc đầy loạn ấy cũng bởi dân A-lơ-măn. Người ta cho hay có nhiều đám hỏa hoạn và nhiều đám âm mưu đáng mà đố phá các kho thuốc trong các thành Huế-kỳ.

HƯƠNG TRUYỀN

(Echo)

Xe hơi đất sắt

Có một vị trưởng-sĩ thuật lại như vậy: Lúc ấy chúng ta đã gần nơi quân nghịch, nên tôi thấy rõ ràng những bao đựng đất chông đồng và vách tường thì bị xoi từ lỗ, khói ở trong bay ra, hình như trong ống khói bay vậy. Ấy là súng liên thanh của quân nghịch trữ tại đó.

Xe hơi ta chạy thẳng tới, hệ gặp hào thì chạy nhào qua: hệ gặp gờ thì leo qua, hệ gặp đồng gạch sỏi nhà hư thì ta chạy tuốt qua. Chừng ta gặp giầy kẽm sắt giăng ngang, thì xe hơi đất sắt ta chạy tuốt qua, đụng tới đầu gãy tới đó, dứt thì đó bắt cầu là cây, bắt cầu là gi cũng đều ngã nghiêng ngã ngửa. Còn ta thì ở trong xe hơi con mắt cứ đom đóm, tay thì ta cầm bánh xe chạy mãi. Trần đã đổ mờ hơi.

Một chấp dụng đội lại một cái, xe vừa ngừng thì lại chạy tới nữa, nên bao đựng đất và đựng hồ văng và vệt ra hai bên, Bỗng dưng một cái nữa thì lại nghe rầm rầm mới hay là vách tường đã ngã. Xe hơi đất sắt ta tước tới càng đưa binh khí của quân nghịch, còn quân nghịch thì liệng hỏa-phí-dòng rớt trên xe vát sắt nỏ rền, thấy quân A-lơ-măn đứng giương hai bên.

Chừng ấy mới tới phiên ta bắn ra, súng liên thanh ta bắn không ngừng. đạn trái phá ta bắn vài quả chiến hào A-lơ-măn. Lúc đó thấy chẳng biết bao nhiêu binh lính A-lơ-măn đưa tay mà hàng đầu, cũng có kẻ dợm thoát thân vậy. Khi nghe văng vẳng một tiếng thổi cái « hoét » bên người xe lại thì tôi thấy binh lính của ta đã tràn qua chiếm đoạt nơi ấy rồi và đang bắt những quân lính A-lơ-măn còn sống lại đó.

Tàu của người I-ta-li mới đóng

Người nước I-ta-li mới đóng nhiều chiếc tàu sức chạy mau lạ thường. Nhật-báo Giornal d'Italia có nói về việc ấy như vậy:

Sức tàu chạy mau lắm, sóng ở đang chừng vọt cuộn cuộn lên cái nào cái nấy bằng cái mũi và chạy xa chừng 10 dặm nên còn lên sóng.

Trong lúc tàu chạy người ta phải đứng bắt ngựa ra trước bằng không phải té nhào. Tiếng sóng âm âm và hơi gió vụt vụt, nên nói chuyện không nghe được.

Máy tàu chạy bằng naphte xây nhỏ, nên hơi nóng cho đến 1800 chỉ. Nồi lửa kiểu mới, ba cái mỗi cái giải sức ra được 810 H. P.

Bây giờ còn đang chạy thử nên chưa biết đúng sức, nhưng mà người ta ước ao cho chạy được bằng bốn sức tàu chạy trong Thái-tây dương. Người ta tưởng có khi thủy-lôi đầu có liên qua cũng chẳng làm chi đáng, vì sóng tàu đó cũng đủ làm vệt ra xa lắm. Sức chiếc tàu ấy chạy gần một chiếc tiềm-thủy-dĩnh, chiếc tiềm-thủy-dĩnh cũng chìm.

Ở dưới tàu ấy có trữ theo súng pháo-thủ nặng.

ÀU-CHÂU CHIẾN SỰ

(Autour de la guerre)

Bát 100 ngàn đản Bt cho đấm qua chỗ khác

Mới đây tin ở bên B-ly-thời nói quả quyết rằng, thật có bát 100 ngàn người Bt chờ đấm qua nơi khác. Người ta lại nói có nhiều việc độc ác trong vụ đó nữa. Tuy vậy, mà dân thợ Bt cũng giữ khần khần chỉ cả anh hùng; mặt đấm việc đấm đọa khổ sở và mặt dầu đấm tiến mướn cho nhiều mà như, họ phải nhiều cũng chẳng chịu ký tên từ giao kèo, vì chớ. biết rằng quân A-lơ-măn làm vậy là chúng nó muốn một hết hơn công đấm mà làm việc ích lợi cho A-lơ-măn.

Chánh phủ A-lơ-măn vì hết trông mà làm ngách ra, nên nay từ đầu muốn làm cho rầy sạch dân trong xứ ấy đi.

Đồng-dương dựng dự một phần lớn lao trong việc tái lập của Đại-pháp và Đồng-minh

Các thuộc-địa tuy không có giúp cho Đại-pháp quân lính, chứ cũng phụ giúp cho chánh-quốc những lương thực, những đồ binh khí và thuốc đạn.

Chính có Đồng-dương (Nam-kỳ, Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên) giúp trong việc ấy nhiều hơn hết.

Những số hàng hoá, (đồ vật thực, đồ tạp vật, lúa gạo) mà chở chuyên qua chánh-quốc cùng là các nước Đồng-minh thì là:

Chờ qua Đại-pháp trong 6 tháng sau, năm 1914, 164.780 tấn gạo, 35.000 tấn bắp, 8.825 tấn dừa khô; năm 1915, 2.122.616 tấn gạo, 34.600 tấn bắp, 6386 tấn dừa khô. Cũng trong mấy tác đó, ở Đồng-dương có chờ qua các nước Đồng-dương 74.750 tấn gạo.

Bên Chánh-phủ còn đang tin mua, nên số ấy chắc còn tăng nữa. Tin mua vật thực cho quân lính và người thường-dân, cũng là rượu trắng đặng mà làm thuốc đạn, cũng là mìn, dân thợ Annam thêm đặng giúp trong các kho súng và các xưởng binh, các việc ấy tin chừng 45 triệu.

QUAN TOÀN-QUYỀN TỚI TOURANE VÀ ĐI RA HUẾ

(Le voyage de M. A. Sarraut à Tourane et à Huế)

Quan Toàn-quyền tới Tourane ngày 26 février đúng 8 giờ.

Quan Khâm-sứ Charles, ông Lapouyade Đốc-ly thành-phố Tourane, ông Lesterlin công-sứ tỉnh Faifoo; ông Russier quản cai sở học chánh; ông Murairé quan chánh sở Thượng-chánh, Youzelaud, quan chánh sở đây-thếp, ông hoàng Tuyên-hòa, quan binh bộ Thượng-tho, Hồ-đắc-Trung, ra đến bến tàu chúc mừng quan Toàn-quyền thay mặt cho đứ

Hoàng-thượng Annam, vẫn ngài đã muốn đến tận Tourane rước quan Toàn-quyền song ngài se da chẳng đi được.

Quan Toàn-quyền lên Tourane 9 giờ, từ bến tàu về đến thành thì có treo cờ xí, còn dân Annam đến xem rất đông to lòng hoan hỉ.

Quan Thống-sứ và quan Đốc-ly có đọc bài chúc hạ, quan Toàn-quyền cũng đáp từ.

Đoạn quan Đốc-ly làm lễ tiễn dãn các viên quan và các quan hội-đồng thành-phố cùng các ông nghị-viên phòng Thương-mãi.

Quan Toàn-quyền ở đây ít giờ cho các quan đến thăm riêng, rồi thẳng ra Kinh.

Quan Toàn-quyền ra đến kinh-đô Huế

ngày 24 fevrier.

Người thông tin tại Huế gọi tin về cho hay quan Toàn-quyền đã đến Kinh chiều hôm qua, các quan cùng đọc bài chúc tụng và nghinh tiếp ngài trong thềm, dân bốn-quốc thì to lòng hoan lạc vì được xem thấy đấng Chuyết tế yểu mệnh sang cai trị một lần nữa.

Lễ hoan nghinh đã xong, thì quan Toàn-quyền lên xe lửa riêng mà đi tới Huế là 16 giờ 43, ngày 26.

Quan chánh bát vật Caggini và quan công-sứ tỉnh Thừa-thiên Carloti ra tại nhà giấy xe lửa Cầu-bai bắt chào quan Toàn-quyền khi đi ngang qua đó.

Khi quan Toàn-quyền ra đến tại kinh-đô Huế, thì ông Marchant de Trigon thanh-tra quốc-chánh vụ, các ông hoàng, các quan thương-tho triều Anam, các quan ty văn ty võ Langsa, các ông thuộc dân, đều ra hầu đón quan Toàn-quyền.

Từ nhà ga mà đến tận dinh Khâm-sứ dân Annam đứng chật nức mà xem quan Toàn-quyền một mặt vui vẻ lắm, dân cũng có dọn bàn hái vọng treo có cúng trần thiết xem rất xinh đẹp các học trò trường Pháp-việt ra sắp hàng hai trước dinh Khâm-sứ mà chào quan Toàn-quyền.

Quan Khâm-sứ Charles thay mặt các quan langsa tại Kinh mà đọc bài chúc tụng quan Toàn-quyền, bài ấy văn tất mà tao-nhà: Ngài có đọc mấy câu như vậy:

« Quan lớn trở về ở giữa chúng tôi đây, thông hiểu mọi sự bởi tiến hội đã từng trải, quan lớn là người cao cả vì hiện nay đã đầy chỉ khi anh hùng; cần chi mà tôi phải nói ra thêm để tỏ tình yêu mến, và cảm cảnh ơn sâu quan lớn nữa, chẳng phải một cái tin quan lớn trở về đây đã làm cho cả và thiên hạ xít này vui mừng hơn hồ biết là đường nào sao? »

Quan Khâm-sứ cũng nói với quan Toàn-quyền rõ biết lòng trung thành của người Annam ở đây bởi dân chúng sẵn lòng đem tiền cúng vào cuộc lạc-quyền để làm phúc và để nhau tình nguyện sang giúp Mậu-quốc rất đông. Ngài cũng nói về lòng nhiệt thành và trí ý vững vàng của các người langsa ở Thuộc-địa, sau hết Ngài tỏ ý tin cậy số phận thượng-sanh của quê-hương.

Quan Toàn-quyền, không don trước mà cũng đáp từ một bài rất lợi lạc, Ngài quả quyết Ngài hết lòng tin cậy quan Khâm-sứ, các quan lớn trong triều-dinh và cả dân Annam.

Ngài xin mọi người rằng tùy sức mà giúp Pháp-quốc trong cuộc chiến tranh, Ngài khuyên các viên quan và

các ông thuộc dân hiệp lực với nhau đặng giúp lo cho Pháp-quốc Toàn thắng giặc này, lời Ngài tỏ về Pháp-quốc đang chịu thương khó đến nỗi rất đong-tinh vì rất hiệp với tư-tướng chuyết tất cả mọi người có mặt đó mà rằng:

« Lòng trí chúng tôi, tư tưởng chúng tôi việc chúng tôi làm phải chỉ về Pháp-quốc thắng trận mà thôi. »

Khi quan Khâm-sứ đọc diễn thuyết cùng khi quan Toàn-quyền đáp từ thì kẻ có mặt đầy nhiều lúc vỗ tay khen rần.

Đoạn quan Khâm-sứ tiễn dãn các quan tây và các quan Hội-đồng và các ông thuộc dân cho quan Toàn-quyền.

Huế, ngày 28 Fevrier.

Người thông tin gọi tin về nói rằng từ cử thuật tiếp cái điện tín hôm qua cho qui quán rõ: hôm qua là ngày 27 fevrier quan Khâm-mạng Tổng thống Toàn-quyền Đông-dương Albert Sarraut đi với quan Khâm-sứ Charles vào viếng Đức Hoàng-thượng Annam.

Cũng có nhiều quan lớn khác đi theo hầu và người ta dọn chỗ làm lễ hoan nghinh quan Toàn-quyền tại cung điện Hoàng-thượng.

Quan Toàn-quyền có đọc một bài diễn thuyết, trước hết ngài nói ngài sang đây thay mặt Chánh-phủ Cộng-hóa Dân-quốc langsa mà chào kính Đức vua Khải-dịnh và chúc cho nước ngài cai trị bình yên tho thới; lại quả quyết với ngài nhà nước Bảo-hộ sẽ tận tình lo giúp cho Hoàng-thượng.

Pháp-quốc đâu đang phải chiến với kẻ thù cũng cứ bốn-phần lo cuộc văn-minh tân bộ, đoạn ngài khen ngợi lòng trung thành của Hoàng-thượng và dân ngài cai trị trong cơn nước lửa này, xem qua việc mộ lính thì rõ lòng trung tín ấy. Sau hết ngài nói ngài trong chắc hẳn một nước Nam sẽ được cường thịnh mọi bề.

Đức Hoàng-thượng đáp từ mà tỏ ra phần riêng ngài rất vui mà được quan Toàn-quyền trình nhậm Đông-dương và ngài cũng tỏ ra dân ngài cũng đầy lòng hoan hỉ như ngài. Đoạn Đức Hoàng-thượng nói ngài tận tâm với Pháp-quốc cùng người khen khi anh hùng Pháp-quốc. Ngài cảm tạ nước bảo-hộ và chỉ ra phần sự của nhà nước Pháp đối với nước Nam-việt thế nào, ngài trưng ra những công trình nước Pháp đã gây dựng đặng sa thông lưu trong bốn xứ, lập nhà thương chung trường học, ngài tỏ ra ý ngài ham mộ giúp nước Bảo-hộ trong việc giáo hóa ấy mà rằng:

« Chào quan Toàn-quyền đã đến xứ này, khắp mọi nơi quan lớn trải sang thì quan lớn chỉ thấy lòng yêu mến. Vậy xin quan lớn khấn nhậm lời trăm kính chào, lòng trăm biết ơn và lòng nhiệt thành của trăm. »

Khi vua đọc bài chúc đoạn, quan Toàn-quyền và quan Khâm-sứ Charles đi viếng các bà Thái-hậu.

Đúng 10 giờ, quan Toàn-quyền và quan Khâm-sứ đi viếng nhà thương Bảo-hộ. Quan Công-sứ Thừa-thiên Carloti, quan Lương-y Thiroux hầu đón ngài tại đó.

Quan Lương-y dẫn quan Toàn-quyền đi thăm các sở, nhà Bảo-sanh, nhà hàng người Tây, rồi thăm nhà thương Annam.

15 giờ, quan Toàn-quyền đi thăm trường con gái annam, các quan đến rước ngài tại đó là ông Hồ-đắc-Trung

hoc-bộ... quyền g... đưng, quan ca... Toàn-qu... mặc về... Song n... thấy tr... nên ng... đay lập... con gái... Quan T... sẽ biết... trường... Đưng... Annam... việc c... truyền... nữa giờ... Từ 17... quyền á... quan K... tantin q... đưng, quan... quyền c... ich chủ... 20 giờ... tại đền... cả hoả... nhà K... phùng... quan K... Đưng... nói ch... cách qh... tiệch th... vì ngài... lại một... Hoàng... măng... tôi thì... Thát... Chúa t... vượn s... một lại... đến T... quyền... Sớm... bản v... đưng... Hạ-trai... mau r... với qu... sier và... các tr... Hân-bé... Quan... một b... thì ng... với m... hàng t... cho h... nặng... trình... giáo g... nam, v... kinh n... Nhữ... giờ ph... ngày s... thái x... Nhà... tiếp r... Các h... ra là... sở H... rằng l... giao c... binh... Ngài... biết th... họ là... triều... Nam-

- 4. Ông Lưu-văn-Bôi, Paul Blanchy Saigon.
- 5. Ông Trần-công-Đông, kinh lập Saigon.
- 6. Ông Trương-minh-Kỳ, làng Phước-vân, hạt Cholôn.
- 7. Ông Kiều-công-Trực, làng Tân-kiên, hạt Cholôn.
- 8. Ông Nguyễn-hữu-Nhiều, làng Bình-hòa-xã, hạt Giadinh.
- 9. Ông Huỳnh-văn Nhung, Viêt-nam Saigon.
- 10. Ông Nguyễn-kỳ-Sai, làng Linh-chiếu, đông hạt Giadinh.

Quan lại thăng chức

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, ngày 13 février 1917.

Thầy Nguyễn-văn-Sâm, có bằng cấp sơ học Pháp-ước, đặng cấp bằng làm giáo tổng học bộ, lương mỗi năm là 180 đồng và sai đi từng lịch quan Tham-biện chủ tỉnh Biên-hòa.

Thầy Phạm-văn-Học, tạm chức giáo-tổng tại hạt Tây-ninh, nay đặng cấp bằng làm giáo tổng học bộ, lương mỗi năm là 180 đồng và sai đi từng lịch quan Tham-biện chủ tỉnh Tây-ninh.

Thầy Đoàn-văn-Nươn, phó tổng nhất hạng tại tổng An-thột, hạt Ga-dinh, nay đặng cấp bằng làm Cai-thống tam hạng cũng tại phân tổng ấy, thế cho thầy Cai-tổng Võ-hữu-Nho hồi hưu.

Thầy Nguyễn-hữu-Dức, Phó-tổng nhất hạng tại tổng Bình-thạnh-trung, hạt Ga-dinh, nay đặng cấp bằng làm Cai-thống tam hạng cũng tại phân tổng ấy, thế cho thầy Cai-tổng Nguyễn-văn-Tam hồi hưu.

Vì lời nghị quan Tham-biện chủ tỉnh Thủ-dầu-nội, ngày 29 janvier 1917, có quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ, y phê ngày 15 février 1917.

Thầy Lâm-văn-Dần, hương-cá làng Ngái-an, đặng cấp bằng làm chức Bang-bên Phó-tổng và làm lịch phó-tổng tam quyền tại phân tổng Giết-hưng, song cư ngụ tại Chơn-thành.

Vì lời nghị quan Tham-biện chủ tỉnh Tây-ninh ngày 1er février 1917, có quan quyền Nguyễn-soái Nam-kỳ y phê, ngày 15 février 1917.

Tên Nguyễn-văn-Vang, xã trưởng làng Long-giàng, đặng cấp bằng làm chức Bang-bên Phó-tổng và làm lịch phó-tổng tam quyền tại phân tổng Giết-hòa.

Thầy Nguyễn-văn-Xương, giáo tập hậu bộ nhì hạng, hương nhì ngoài, nay đặng vào ngạch cũ và sai đi từng lịch quan Tham-biện chủ tỉnh Can-tho.

Lương bổng của thầy giáo ấy thì về phần công nợ hạt Cantho chịu và coi mà trừ 5% để vào kho hưu trí, lại thêm trừ 4% nữa nộp là tiền phụ cấp công nợ, y theo lời nghị 29 décembre 1913, đã dự định.

Thầy Hà-văn-Sua, giáo tập hậu bộ hạng tư đặng giúp việc tại hạt Hatien, nay giao về cho quan Tham biện chủ tỉnh Giadinh liệu dụng.

Thầy Phạm-văn-Ruộng, giáo tập hậu bộ hạng tư tại hạt Giadinh, nay giao về cho quan Tham biện hạt Hatien liệu dụng.

Lương bổng của hai thầy giáo ấy thì về phần công nợ hạt nào chịu theo ấy này, và coi mà trừ 5% để vào kho hưu trí, thêm 4% nữa nộp là tiền phụ cấp công nợ, y theo lời nghị ngày 29 décembre 1913, đã dự định.

Tiền số phí quá giang của thầy, ấy xin đổi chỗ với nhau, thì phải chịu lấy.

Thầy Trần-văn-Tôn, giáo tập hậu bộ hạng tư, giúp việc tại hạt Travinh, nay giao về cho quan Đốc-học chánh liệu dụng.

Chấp đơn xin thôi của thầy Ngô-Trung, Thông-ngôn tiếng Tào tại ở tuấn do chánh trị và để binh, lương đồng niên là 300, thế cho thầy Ngô-Trung xin thôi.

TẠP VỤ

Vinh-long. — Hôm lễ rước quân Chánh-soái thì hương-chức uống tinh những rượu Vin St-Raphaël, thiệt thứ rượu ấy quý quá, ai ai cũng ưa.

BẮC-KỲ

Quan Toàn-quyền Sarraut tới Bắc-kỳ
Hà-nội le 3 mars 1917.

Quan Toàn-quyền đã từ biệt kinh đô Huế sớm mai ngày mùng 1 mars, ngài lên xe hơi từ Đông-hà đến Đông-hới, ra Hà-tĩnh và Vinh, các quan công sứ Delmas, Lemaire v.v. đến hầu đón quan Toàn-quyền và lên đũa các viên quan Tây và Nam, các ông thuộc dân Quan-toàn-quyền lúc nói chuyện với các ông từ lòng yên-miền lắm. Quan Toàn-quyền bàn trực qua với các quan công sứ về nhiều vấn đề lịch dân lợi nước.

Ngày mùng 2 quan Toàn-quyền lên xe lửa tại Vinh trực chỉ Hà-thành dọc đường ghé tỉnh Thanh-hóa, Nam-định, Ninh-bình và Phú-lực, các quan công sứ ra đón rước và trình diện các quan, các ông thuộc dân và các ông giáo chủ mặt các học-đường, những nhà giàu xe lửa treo cờ phất phơ, người Annam thì ra đứng hai bên-đường trông xem quan Toàn-quyền đi qua.

ĐẾN HÀ-NỘI

Quan-Toàn-quyền vừa tới Hà-nội, dân Tây Nam tới rước vui mừng chẳng xiết. Quân-lính

kéo ra sắp hàng bằng súng chào mừng quan Toàn-quyền đàng tới.

Ngài đi dọc đường quan lộ riêng các nhà thương, nhà bảo sanh, đàn đầu cũng chào kính Ngài, ra đến tại Châu-thành Hà-nội là 16 giờ. Các viên quan Tây Nam Thành-phố ra nghinh tiếp Ngài. Ông Jabouille đốc-lý Thành-phố đọc bài chúc tụng quan Toàn-quyền.

Ngài đi đường Borngis les Bornes, đường Paul-Bert, đường Francis-Garnier mà lên phủ Toàn-quyền, đến ngã đường Négrier Ngài xuống xe các quan ra làm lễ quan nghinh và đọc bài chúc tụng. Cũng có đơn bàn thờ trần thuyết rất đẹp ở các ngã Hàng-đạo, Hàng-gạo, đường Carnot, còn trước dinh Toàn-quyền các tỉnh Hà-đông, Sơn-tây, Kiên-an, Bắc-ninh, Hải-dương, Hưng-yên, Bắc-giang, Vinh-yên, Phúc-yên, và Phú-thọ có đơn bàn thờ, và làm nhà chùa kết bằng gỗ. Mỗi chùa có đề chữ đưng kính cho quan Toàn-quyền.

Vô dinh Toàn-quyền

Các quan Hội-đồng ra mắt quan Toàn-quyền tại dinh, ông De Monpezat thay mặt các quan Hội-đồng đọc một bài chúc vãn-chương hay lắm, dứt bài thì thán hạ vấp khẹn ngại.

Quan Toàn-quyền cũng đáp từ một bài thiệt đầy từ trường ái-quốc ai nấy nghe phát hừng tâm đắc chí.

Từ đây Quan Toàn-quyền và quan Đại-biêu lưỡng kỳ từ niệm thuận thảo.

Cước hoan nghinh xong đến 7 giờ, ông viên chức bêu-Quốc qui danh la Sen, làm Hội-trưởng Bắc-kỳ thương-nghị-viện đọc một bài chúc hạ quan Toàn-quyền, Nạn cũng đáp từ và xin quan Nghị-trưởng trao lại cho cá dĩa anan ma noi Ngài hết tình cảm ơn vì đã tâu trung cùng Đại-pháp.

(Communiqué)

CỤC-ĐÔNG (Extrême-Orient)

Cuộc vay bạc Nhật-Bổn

Có tin gần đây ở Thượng Cua (Hán-Nam) nói rằng, các quan cai trị tỉnh này đã thương lượng với các chủ cho vay Nhật-Bổn mà vay 5 triệu đồng bạc. Tin tức chưa rõ vì các chủ cho vay còn kín miệng.

Trường trình thám

Chánh Phủ Bắc-kinh người tên: Dân Tàu không biết làm nghề do thám và phận sự kẻ làm tình kín. Khi có thám ra chuyện chi mà phải truy xét, thì này chú li, li kín hay làm như chuyện phiêu lưu để bợ tội, các quan bộ đã hội nhau mà bàn luận thì tình lại ra một trường lịch kín

ở tại Bắc-Kinh cũng như ở vãn quốc, song phải tuyên mộ các học trò ở trong bọn tinh tuấn thành mà cho vào trường ấy.

Các học sinh Tàu ở bên nước Nhật

Quan học bộ thượng thư đã từ tờ cho quan cai trị học ở bên Nhật mà xin giới cho một tờ kê đủ số các học sinh bên ấy là bao nhiêu, vậy quan cai trị Nhật đã làm số cộng đến 1283 học sinh phân ra như sau đây 195 người học từ về tỉnh Hồ-lắc, 184 người về tỉnh Hồ-nam, 71 người thuộc về tỉnh Tứ-xuyên, 53 người thuộc tỉnh Quảng-đông, 3 người thuộc tỉnh Quảng-tây, 10 người thuộc tỉnh Bắc-kinh, 48 người thuộc tỉnh Vân-nam, 20 người thuộc về Tiểu-việt, 30 người thuộc tỉnh Mone-den, 6 người thuộc tỉnh Ki-rin, 6 người thuộc tỉnh Tch-li, 108 người thuộc tỉnh Kwang-sai, 164 người thuộc tỉnh Kwang-i, 82 người thuộc tỉnh Tchekiang, 72 người thuộc tỉnh Sơn-đông, 47 người thuộc tỉnh Hồ-nam, 27 người thuộc tỉnh Chenstet, 42 người thuộc tỉnh Pucé-kiên.

TRUYỆN XỬ LẠO
Tích Chiêng-Prbm

(tiếp theo)

Nói về công-tử Lann và Lek nghe lão-quán nói có kế mà hại được Viên-Prát thì mừng hơn hốt, mà hỏi rằng: emừng cho ông đã lập công to, từ rày đây thiếu chi là tiền mà cho ông xài, vậy chẳng hay kế chi xin ông tỏ cho hai tôi rõ, như việc xong rồi bọn tôi sẽ tạ ơn ông.

Lão-quán nghe hai cậu trẻ nói như vậy, song không chắc, vì là sự học hườn thành rồi, Lann và Lek quên đi, nên giả đờ rằng:

« Tôi có mưu hay, song sợ ngày sau lỗi đến quan trên, thì tôi tới đi đồng lúa, vậy xin nhị vị thi rội.» Lann nghe hiểu ý, bèn mồm ra hai nên bạc mà rằng: « Tôi đi học cơ, không đem bạc nhiều, vậy ông tạm đem bạc này mà đường giả, chừng nào việc thành rồi, tôi sẽ tạ ơn nữa.» Lão-quán ta lãnh bạc, mà rằng: tôi có tài chi mà làm cho nhị vị mệt lòng, vậy xin nhị vị coi kế này hay chăng, thì nghe lúc này, Viên-Prát đi khỏi chưa về, vậy thì nhị vị phải đem bạc đến lo cho quan Phó-bản mà cáo rằng: Viên-Prát y thi hay, thường thương hiệp năm hiệp bầy mà cướp

Feuilleton du 8 Mars 1917. N° 471

Trình thám tiểu thuyết

(Roman de détective)
CÁI ÔNG KHÓI MÁY
Trộm cướp cá gan

(tiếp theo)

Nàng Yên-Tĩnh thấy ông Ninh nháy mắt thì đảo mắt, nhưng mà cũng gật đầu từ đầu rặng sẽ lại.

Rồi nàng nói chuyện luôn với Cang-la-Hang một lúc nữa, lại rút một ly rượu cho nó, rồi mới qua bàn ông Ninh mà hỏi ngài rằng:

Ông kêu tôi có chi sai khiến?
Ông Ninh cười chum chim mà nói rằng: Tôi muốn cho có một sự lợi.

Nàng Yên-Tĩnh hỏi. — Sự chi vậy?
Ông Ninh nói. — Một số tiền rất nhiều?

Yên-Tĩnh vừa cười vừa nói. — Ồi thôi, ông hãy nói với người khác nà.

Ông Ninh nói. — Tôi không phải nói về đồ đạc, thiệt là không muốn một việc lợi sao?

Yên-Tĩnh nói. — Nếu việc không tổn công cho mấy, thì tôi cũng chịu vậy.

Ông Ninh nói. — Vậy thì được.

Nói rồi thì nàng Yên-Tĩnh nghiên tai, hình như trông nghe lời ông Ninh nói ra vậy.

Còn ông Ninh thấy cặp mắt nàng đã đỏ hào-quang thì ngài biết rằng nàng đã hiểu ý ngài muốn nói đến chi rồi; nhưng mà ngài cứ hỏi đi tình rằng: Có biết người nói chuyện với cô đó là ai chăng?

Nàng Yên-tĩnh nói. — Không, còn ông biết không?

Ông Ninh nói. — Biết, ấy là một tên Gát-gian ở đê-lao Sinh-Sinh mới bị giải chức bừa này đó.

Nàng Yên-Tĩnh hỏi. — Nó không có giao thông với tôi mà biết đặng, vậy mà ông muốn điều tôi làm gì nó đó?

Ông Ninh nói. — Không phải tôi ngại có vậy đâu; nhưng mà nó thì khác.

Nàng Yên-Tĩnh hỏi. — Sao ông biết?

Ông Ninh nói. — Vì tôi là Mặt-thăm Ninh Canh Thế đấy.

Nàng Yên-Tĩnh nói. — Nếu vậy thì ngài hãy nói đi như việc phải thì sẽ hay.

Ông Ninh nói. — Phải, Nhưng mà không biết có cô đủ sức làm chăng?

Nàng Yên-Tĩnh nói. — Tôi có đủ sức, mà ngày nào điều tôi làm tro gì bây giờ đây?

Ông Ninh nói. — Việc này dễ quá, nếu cô chịu thì sẽ đặng trọng thưởng.

Nàng Yên-Tĩnh nói. — Ngài hãy nói đi.

Ông Ninh nói. — Tôi chất tên Gát-gian đó đương đi tìm một bọm gian-nhơn là bọm thì cũng đặng kiếm mà, mà tôi e bọm ấy có nhà kín của nó, nếu tôi đi vào chán chừng thì ắt nó trốn ra cửa mặt-môn, vậy bây giờ tôi muốn lên vào nhà kín của nó rồi tình hình mà bắt nó, thì nó không trốn khỏi, nên tôi mới cậy cô giúp sức.

Nàng Yên-Tĩnh hỏi. — Tôi phải làm sao?

Ông Ninh nói. — Tôi coi ý tên Gát-gian hỏi tôi chuyện với cô thì bộ đó đặng giật lấy mà như là gái xinh như cô vậy, thì để làm cho chúng mắc lừa quá đi.

Nàng Yên-Tĩnh cười mà nói rằng: Ngài đừng nói giả ngộ mà!

Ông Ninh nói. — Tôi không giả ngộ đâu, chẳng tin có lời nói thử về nó mà xin đi theo cho có ban thì tôi giám chặt rằng: Nó sẽ chịu tức thì nếu nó chịu rồi, thì có sẽ theo nó đặng lại cái nhà kín ấy mà đứng làm cho nó động mặt người ở trong nhà hay, chừng ấy có kiếm thế mở cửa cái hay là cửa sổ cho tôi vào; bấy nhiêu đó cũng đủ cho tôi rồi.

Nàng Yên-Tĩnh hỏi. — Ngài tưởng vậy đủ rồi sao?

Ông Ninh nói. — Phải, đủ rồi, còn về sau sẽ mặt tôi tự liệu.

Nàng Yên-Tĩnh hỏi. — Nếu như ngài không đủ sức bắt bọm gian-ấy thì làm sao?

Vậy sao ngài không cho mấy người thủ hạ hay mà phụ lực?

Ông Ninh nói. — Có không biết tôi sao chứ? Để tôi làm được việc này mới mình tôi cho có coi, miễn tôi đặng được cái tay lên bọm quai không cho mấy người thủ hạ được nó rồi tôi sẽ thưởng công có một ngàn đồng.

Nàng Yên-Tĩnh làm bộ như mê lời ông Ninh cũng dụ mà hỏi rằng. — Ngài nói thiệt chăng?

Ông Ninh nói. — Khai-khẩu như phá thach, tôi chẳng hề sai đâu.

Nàng Yên-Tĩnh nói. — Tôi cũng liều, đặng lãnh phần thưởng như vậy đó.

Ông Ninh nói. — Không chi hai đến có mà sợ, miễn là có vào đó, coi cho rõ ràng có bọm gian ở đó, rồi tìm thế mở cửa cho tôi vào, chừng ấy có muốn đi hay là ở ở ở?

Nàng Yên-Tĩnh. — Bọm gian ý tên chi há?

Ông Ninh nói. — Tên đó là Du-Bông có cũng nghe danh chứ?

Nàng Yên-Tĩnh nói có nghe, nhưng mà ngài cũng chỉ hình trạng nó cho tôi biết cho.

(Sau sẽ tiếp theo) **TRẦN-VĂN-CHUM.**

phá thôn tin sai không. La mừng mà tôi sánh k

Chinh t hạp, (ngườ đặt truyện. Đoàn có lao-quán, bản la đán, đến ngày đầu đầu người tới lòng tham còn đặng hai người vại công-từ đặng đây làu tôi chỉ tới, làm t vại trong đ thiệt là rấ vầy mới n

Lam và mắc việc đến mà kếp nên n ngài ra s rong 10 b bản đáp r chi mà lã tôi rất đợi có sự chi cũng ngu nhĩ vị mà

Lek nói hạ đượ t phải ngườ có tài, tru phá chon vớ bọn n phủ làng, ngài cho t anh em t cũng mớ đ đấp rặng; thì nhị vị đình, song một việc mà bắt n kẻ mà lậ đặng. Tin Lek từ t

Đoạn P phụng nhữ cháng như lam cho v sự cho v

Phụ nhữn khuyên c triều đin côi xa, lể đẹp nước mà hại đ đặng rồi, có ít v, xin cháng Phó-bà ra lấy 10 lăm thim buồn lăm ở đầu mà

— Cua bại Việnn — Mấy cháng, x

lực lạc c rượ, v

đến khu

Tích à bên lòng, sức m

phá thôn hương, như quan chẳng tin xin sai người đến coi có nổ ở nhà không. Lann và Lek nghe rất đổi mừng mà nói: thiệt là kế hay. bọn tôi sánh không kịp.

Ấy là:

Chính trực nan thân, siem du dị hạp. (người đời thấy mà ngán, người đặt truyện cũng là buồn.)

Đoạn công-tử Lann và Lek từ đả lão-quân, rồi nhằm dinh quan Phó-bàn lai đảo. Đầy nói về quan Phó-bàn ngày kia ngồi trong nhà mặt đầu đầu. vì mấy ngày rày không người tới thăm, nhà hết gạo, nên lòng tham càng ngày càng mơ tưởng còn đang than thở, bỗng đầu thấy hai người bước vào, coi kỹ lại là nhũ vị công-tử đến đổi buồn làm vui, đứng dậy chào mừng mà rằng: hèn tâu tôi chẳng thấy nhũ vị tới dinh tôi, làm tôi no ước. nay nhờ ơn nhũ vị tưởng đến tôi mà tới dinh tôi, thiệt là rất đổi mừng cho hạ quan, vậy m. nhũ vị nhậu trà cùng tôi.

Lam và Kek đáp rằng: anh em tôi mắc việc nhỏ hèn lâu không đặng đến mà hầu ngài, nay bởi có việc cần kếp nên mới đến thăm ngài và cây ngài ra sức dùm, nói rồi lấy ra bạc ròng 10 lượng mà để trên bàn. Phó-bàn đáp rằng: Hạ quan có công đức chi mà làm nhọc lòng nhũ vị thiệt là tôi rất đổi ơn nhũ vị vậy chớ nhũ vị có sự chi xin cho hạ quan rõ, tôi cũng nguyên ra sức tình dùm cho nhũ vị mà nên việc.

Lek nói: anh em tôi có nghe thiên hạ đàm tiếu rằng Viên-prát chẳng phải người hành, thường hay ý mình có tài, tự năm tự bảy rừ nhau cướp phá chon dưng, mới đây nó tự đặng với bọn nào không biết đi phá xóm phố làng, nay cũng chưa về, vậy xin ngài cho người bắt nó mà trị tội, thì anh em tôi đội ơn ngài, và nhơn dân cũng mến đức của ngài. Phó-bàn đáp rằng: việc ấy là việc chung, vậy thì nhũ vị an tâm để mặt tôi hiệu định, song tôi có nghe Viên-prát là một viên hồ tướng, bọn ta lấy sức mà bắt nó không đặng, vậy phải lập kế mà làm như vậy, như vậy mới đặng. Tính toán xong xuôi, Lam và Lek từ tạ trở về.

Đoạn Phó-bàn trở vào hậu đường, phu-nhân tiếp rước mà hỏi, vậy chớ chẳng nói chuyện với ai ở ngoài lâu làm cho tôi trông? Phó-bàn bèn tỏ tự sự cho vợ hay về việc hai Viên-Prat. Phu-nhân nghe nói rất đổi buồn mà khuyên chồng rằng: chẳng làm quan, triều đình sai chẳng trong trần một chút xa, lẽ phải hết lòng lo phò vua đẹp nước có lý nào nghe lời dèm pha mà hại dân lành, và lại hại người đặng rồi, thì vợ chồng ta cũng không có gì vi, mà lại mang tiếng với đời, xin chàng xét lấy.

Phó-bàn hiểu ý vợ, bèn móc túi ra lấy 10 lượng bạc để trên bàn, mà làm thinh. Phu-nhân thấy bạc, đổi buồn làm vui tiếp hỏi rằng: bạc này ở đâu mà chàng đặng.

— Của nhũ vị công-tử lo cho ta, mà hại Viên-Prat.

— Mấy lời thiếp nói đó là thứ ý chàng, xin chàng bớt giận, nói rồi lấy bạc đem cất, và trằng dọn tiệc rượu, vợ chồng chén thù chén tạc, đến khuya mới đi nghỉ.

(Sau sẽ tiếp theo).

TIẾT-CƯƠNG

(P. et T. T. Pnompenh.

Tích này còn lâu giải, xin chư vị ráng bần lòng, trông đời năm mới đức, tôi ráng sức mưu, giúp vui cho quý ông.

KÉN CHỒNG

Thiếp nay buồn về phận, dạn về duyên, thoán bá linh đình, gởi uyên chích miết. Vốn chẳng phải lỡ thì quá lứa, giá kén kẹn hom, và cũng có lớn đất rộng vườn, của ăn cần dễ. Nhưng trộm nghĩ: Gái không chồng như thuyền không lái, nên công muốn: Đòng có mây mà tây có sao. Kèo mang tiếng ngồi trong cửa sổ chặm róng, men loan gởi phụng không chôn ống hũ. Kia bà già đã bảy mươi tư, ngồi trong cửa sổ, còn gởi thơ đi lấy chồng. Lạ là thiếp tuổi ngoại tứ-tuần, còn non có nước ngày xuân còn dài.

Song muốn lấy chồng cho đàng làm chồng, cho đẹp đoan cưới róng, thì nguyên sách phụng. Chớ lấy quan e quan cách; lấy khách sự khách về tàu; lấy anh quốc bán cây sấu, buôn nổi chơn bún tay làm; lấy chủ buôn Táo bán Sô. Ngán bề đầu đội vai mang; lấy nhà nho chừa ngại dài lưng tôn vai; lấy thầy thuốc, lại sợ gặt người không dao. Vậy thì biết ai, đặng gieo cầu đặng nơi, xe tư phải lứa?

Nên dưng mấy lời cáo bạch, kén một kẻ tinh chung, không cứ quan hay dân, già hay trẻ, bề đủ phần này nết, thiếp xin kén nghĩ: ba s-nh.

1er Tư-cách. — Người vợ con, chẳng kể có chi mẹ, có anh em, có họ hàng, có xã-hội.

2e Dung-mạo. — Mặt có nhũ, phân, óa quân, hài hant bao.

3e Thân thể. — Người phải đứng vai nắn tác róng, thân mười thước cao.

4e Học-vấn. — Sách đọc chữ « Tác » đánh chữ « Tộ », thơ làm văn nọ dụ văn kia.

5e Tài-năng. — Cờ bạc giỏi, đờn địch hay, bự đờ kẻo, nói một tác đờn trời.

6e Lý-tích. — Đời trước có làm tham quan ở ai, chỉ lương vi chớng.

7e Sân-nghệp. — Bề trong không có đồng điều, mặt ngoài kẻ những bạc muôn.

8e Dinh ước. — Nữ-tử có quyền tự-do, bình đẳng, muốn làm gì thì làm, chớng không đợ g cãm đũa.

MỘT NGƯỜI ĐƠN BÀ GÓA.

TỰ DO DIỄN ĐĂNG

(Tribune libre)

Bấy lâu nay tôi hay đi tàu, xứ này sang qua xứ nọ, nhưng mà chưa thấy ông Ham-trưởng (cố tàu) nào là người Annam. Đến bữa kia tôi về Trávinh thăm nhà, khi xe lửa tới Mỹ-tho, tôi xuống đi tàu Alcyon. Tàu chạy một chập tôi thấy một ông Ham-trưởng Langsa đi xét giấy tàu, lại có một thầy thông Annam đi theo. Thấy thầy thông ấy nói năn vui vẻ và đôi bộ-hành từ hạng nhứt cho đến hạng ba đều là tử-tế, nên cả thầy vui lòng. Hỏi ra mới biết thầy thông ấy là Ham-trưởng Annam, chức này ông chủ hàng tàu mới bày.

Tôi bèn thăm nghĩ thế thì may mắn cho đồng bang ta lắm, vì hôm nay đồng bang ta đặng người cây tin, phủ thác cái trách nhiệm nặng nề ấy. Vẫn bấy lâu bởi nhiều người làm việc hoặc trong nhà-nước, hoặc ngoài hàng buôn, thấy chủ cây tin, giao coi tiền bạc thì máu tham liền dấy, xói bớt ít nhiều, nay một ít mai một ít, tụ thiếu thành đa, chừng hay ra thì bị hại. Bởi vậy cho nên có làm nhà buôn, vì ăn võ đờn thấy võ đờn mà sợ ít dám giao cho đồng-ban ta quản suất việc bạc tiền

Lần lần dấy, nếu đồng bang ta mỗi người cứ lấy lòng ngay thật mà ở, đừng thấy hơi đồng mà đổi thay tấm lòng đen trắng, thì ai lại chẳng tin cậy, ai lại chẳng phủ thác cái quyền lợi cho mình. Chớ như nay tiếc cho nhiều người công ăn học đã dày, tánh thanh liêm đã sẵn, mà chẳng chỗ nào làm cho vừa sức và chẳng hề ai dám cậy tin. Ấy cũng bởi một người làm xấu cả bọn mất nhũ, làm cho người ở ngay thật, tài thượng phan minh, mà phải thất tin. Nghĩ lấy đó có nên buồn cùng chăng.

Nay khởi sự hãng tàu langsa, tin cậy Annam, cho làm ham-trưởng cai quản một chiếc tàu, vậy thì mấy ông ấy nên giữ bòn phận cây tin, đừng vì một chút lợi nhỏ mà lấp đường hy vọng cho đoàn hậu tấn. Tôi lại nghĩ cũng có nhiều người ham-trưởng Annam, đã cai quản một mình một chiếc tàu chạy trong các đường sông rạch, nên tôi ước ao các vị ấy bắt chước gương ông ham-trưởng Annam ở dưới tàu Alcyon mà ở.

Bấy lâu nay có người than thở, sao minh học hành huân sức, mà chẳng ai nấp dụng, còn mấy chú khách có nhiều người nói tiếng Langsa vừa đượ, mà các nhà buôn lại trọng dụng, lương bổng ăn nhiều, tiền huê hồng lại khá. Ấy cũng bởi đồng bang ta làm mất chỗ tin cậy của người, vậy thì từ đây những người làm việc lấy lòng trung tín mà ở, chớ nên tham lam, làm cho người trên vừa tin lại mất tin đi. Như thế chẳng phải hại cho một mình mà thôi, lại còn làm hại cho đoàn em ngày sau nữa.

Xin nhớ câu « Nhơn vô tin bất lập »
TRẦN VĂN-PHI

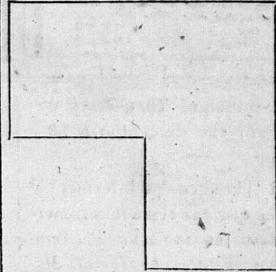
Rượu TONI-KOLA SECRESTAT là rượu rất bổ hơn các thứ rượu bổ khác. Để nước đá vào thì thành thì rượu rất về sánh.

Hũg dài bán hũn thết minh một ly
TONI KOLA
Minh hãng DENIS freres trữ mà thốt.

Nhà DENIS freres tại Saigon rao riêng cho các bạn hàng rằng: Các thứ rượu chao của hãng rất kỹ càng. Hãng sẵn lòng gởi bôn giá và mẫu rượu cho không miễn là phải có xin thì đặng.

Mập-lê ôi! Tao không phải đến vay bạc của mày đâu, vì năm nay tao trúng mùa lắm, tao mua thuốc điều hiệu HONGROISES hút chơi khoái lắm, mày ôi!

Bài đờ chơi

Một miếng giấy khuyệt một phần ba, như kêu về trên đây, lấy dao cắt ra bôn miếng, muồn cắt sao thì cắt, rồi chắp lại thành ra hình vuông, không hề nào khuyệt.

Đờ chừ khán quan ai mà làm đượ, bôn quán xin thu ởng một cuốn truyện Kim-vân-Kếu thì h rghĩa, nũn nhiều vị làm đượ thì phải bắt thăm.

Hạn đến ngày 17 mars thì chi thâu.

SÁCH MỚI

Tại Báo quán Lục-tính Tân-văn có bán những sách quốc-ngữ sau đây:

Tiêu-truyện của Perrault quyền	
thứ nhứt 32 trương giá . . .	0 \$ 10
Tiền gởi.	0 06
Annam-Sử-lược quyền thứ nhứt 0	30
Tiền gởi.	0 08
Annam-Sử-lược quyền thứ nhì 0	30
Tiền gởi.	0 08
Ấu-học tập-đọc.	0 10
Tiền gởi.	0 06

Ai mua xin gởi có nhà thơ cũng đặng.

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
1, Boulevard Nordodon. — SAIGON

MÈO BÀNG CHỜ QUỐC-NGŨ, được thầy Mommam chữa dịch, dứt thầy nhà thợ việc này đã sản xuất sách ông Lasser và P. Savy và dịch ra.

Giá: 1 fr. 80
Tiền gửi: 0 fr. 08

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
1, Boulevard Nordodon. — SAIGON

ĐẠI-PHÁP-CÔNG-THẦN, chất quốc-ngũ nói về các vua, quan có danh tiếng nước Pháp từ thế kỷ đầu đến đời nay, nhiều chuyện có ích và hay.

Giá: 2 fr. 80
Tiền gửi: 0 fr. 08

Je soussigné **Tang-Trach** demeurant rue de canton n° 90 à Cholon.

À l'honneur d'informer le public que j'ai cessé de commercer avec les maisons 1° **Yem-Yong photographe, rue des Marins, 160 Cholon.** 2° **Yiem Chan marchand des glaces Boulevard Charner Saigon.** 3° **Yot Sênh vente des baguettes à Hong-Kong.**

A partir de ce jour je ne répons plus des dettes contractées par ces 3 dites maisons.

與 如 帮 香 曾
曾 日 公 港 澤
澤 後 所 玉 退
退 三 鞞 成 堤
股 店 二 股 岸
人 所 月 份 豎
無 欠 特 經 容
涉 借 交 已 西
此 各 易 在 貢
佈 等 清 堤 豎
項 楚 岸 棧

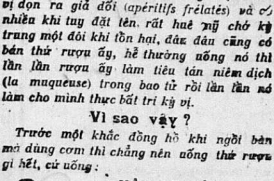
THƯƠNG TRƯỜNG
Giả các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ HÀNG	BỀ HOÀNH VÀ TRƯỜNG		GIÁ THUỐC CHUÔNG	
	CÂY CHUA	GỖ SÚC	GIÁ CÂY CHUÔNG	GIÁ GỖ SÚC KHÔNG VỎ
Cây Cỏ lươn bần, ghe, cắt nhà v. v.	Sao 033 x 033 Cầm-xe Điền thông Trắc	0=45 0 45 0 45 0 45	25 00 32 00	25 00 18 50
LOẠI CÂY TRÁM	BỀ TRƯỜNG	BỀ HOÀNH	TỪ 100	GIÁ
Cây cồng	1=50	Từ 0=10 đến 0=12	100	5\$
"	2 00	"	100	7
"	2 50	"	100	9
"	3 00	Chở tới bến Saigon 18\$	100	11
"	3 50	"	100	14
"	4 00	" 28	100	18
"	5 00	" 40	100	25

TÔI KHÔNG ĐÓI BỤNG!
Ly là của thường thiên hạ hàng ngày mà trong lúc gần ngủ bàn mà dùng một chút rượu để dưỡng khí-lực mình đã hao tổn trong cơn làm lụng.

Trong lúc nóng nực
Nếu Chú-lôn muốn ăn uống lực bạo thường thì chớ khà dùng những rượu khà vì đơn ra giả dối (apéritifs frétés) và nhiều khi tuy đắt tiền rất hủ nữ chớ kỳ trang một đôi khi lộn hai, sáu sáu cũng có bán thứ rượu ấy, hề thường uống nó thì lần lần rượu ấy làm tiêu tán niềm dịch (la maqueuse) trong bao tử rồi lần lần nó làm cho mình thực bất tri kỷ vị.

Vì sao vậy?
Trước một khế đồng hồ khi ngồi bàn mà dùng cơm thì chẳng nên uống thứ rượu gì hết, cứ uống:

MỘT LY BÉ
RƯỢU
QUINA GENTIANE
Lò thứ rượu của các thầy tu dòng San-Paolo (Espagne) đặt, xử ậy là xứ nóng nực, cũng như xứ Đông-dương ta đây. Rượu này làm bằng các thứ thảo mộc tinh ba rất có danh trên thuốc là.

QUINQUINA và GENTIANE
Mà các thầy tu ấy dùng cốt đường hạt-hà mà gôm vì dùng làm cho dễ uống, mùi lại thanh thoả, dẫn cho ai mà hay ken tra cưa, chẳng ché dưng.

Phải nài
nơi tiệm mình mua cái hiệu dán trên vỏ như này:

Nhà MAZET
đường Paul Blanchy, môn bài số 10, Saigon, rồi uống thì má coi, thiệt quả như lời tôi nói chẳng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xe.

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ THỜI
(Rượu a que lui)

Có một thứ rượu Rhum mana này hay trị bình rết, nóng lạng hay làm cho lì vị, tiền tiền hay trị bình gấu như vò thiên thời. Rượu này rất đẹp danh, thiên hạ rất chuộng và lại lợi hơn các thứ rượu Rhum khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả và phải nài cho phải coi về có dán nhãn trong như hình kiến định một bên đây.

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật épicerias.

TÀU HƠI
"CA-NÓT"

Có kiểu đề đua, kiểu đề đi dạo, kiểu đề đi làm công việc, sức mạnh nhiều bậc lên nhỏ đủ thứ.

Vỏ bằng giá trị—mây quây cứng chắc
Chắc chắn—chạy mau—xinh đẹp
Hãng của ông CH. BARDON
Đường Paul Blanchy môn bài số 136,
Phòng việc ở đường CATINAT, môn bài số 7 tại SAIGON.

CÓ TRAI ĐÓNG TÀU Ở KHÁNH-HỘ
HAY HỒI TẬP SAO-LỤC CÁ CỬA HÀNG

Các phủ-gia, điền chủ, có ruộng đất nước sông, mà rạch nên xem lời rao này.

NGHỆ NHA NỮ Y SĨ
(Chirurgiens — dentistes)

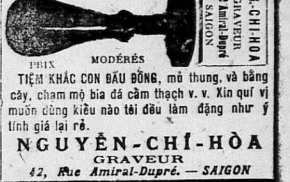
Bà Rose Labille de Vincenti và cô Teddy de Vincenti làm nghề trồng răng có bằng-cấp-y-viện thành Bordeaux ban. Bà Rose Labille tiếp rước thân chủ mỗi ngày: sớm mai từ 8 giờ đến 11 giờ, chiều từ 3 giờ đến 5 giờ. Từ ngày chửa nhưt và các ngày lễ.

Trồng răng và nhổ răng nó nhưn cách làm Prothese Riech Huet-kỳ v. v.

Nhổ răng người lớn 5 \$, con nít 3 \$, bit lỗ răng hư từ 6 \$ sắp lên, trồng răng thường răng vàng và có đục đờ phá tạng.

Hãy đến nhà 33 đường Filippini, Saigon.

GRAVURE SUR MÉTAUX & MARBRÉS

PHIX MODÉRÉS
THIỆT KHÁC CON ĐẤU ĐỒNG, mỏ thung, và bằng cây, chạm mô bia đá cầm thạch v. v. Xin quý vị muốn dùng kiểu nào thì đều làm dạng như ý tình giá lại rẻ.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
GRAVEUR
42, Rue Amiral-Dupré. — SAIGON

TRÌNH
CÙNG CHU-VỊ HÚT THUỐC ĐIỀU ĐẶNG TƯỜNG:

TABAC DU GLOBE
(THUỐC GÓI CÀ-LỚP)

Vị nào biết xài thuốc hút đều ưa dùng thứ thuốc **CÀ-LỚP** làm vì: một là giá rẻ lắm, hai là mùi ngon.

Hàng thuốc **CÀ-LỚP** dùng nhiều tay bác-sĩ thao nghề dọn thuốc mà chọn lựa những lá thuốc nhưt hào hạng hơn hết mà làm ra.

Cách dọn thuốc kĩ-càng như vậy thì mùi nó dịu ngọt, không ngạt cổ, chẳng phạt tí và lại làm cho miệng lưỡi được **THƠM-THO, IN-MÁT**. Bởi thuốc này tinh anh và tuyển soạn làm nên mới được như vậy.

THUỐC GLOBE (Cà-lớp) này, vì tánh tinh hào, thiệt là một **VỊ-GIẾT-TRÙNG** qui lạ, nó tảo trừ các con tê-vi trong miệng mình. Hễ dùng nó thường cũng như mình để phòng các bệnh hoạn chi.

Hãy hỏi mà mua đâu đâu cũng có: THUỐC GÓI GLOBE (Cà-lớp) và THUỐC ĐIỀU GLOBE (Cà-lớp)

DENIS FRÈRES
Bordeaux. — Saigon. — Haiphong. — Hanoi. — Đại diện cả Đông-Dương

CIGARETTES DU GLOBE
(THUỐC ĐIỀU CÀ-LỚP)

Chuyện này chú-vị ưa dùng thuốc điều đều hiểu rõ từ ngày **THUỐC GLOBE (Cà-lớp)** tràn qua Đông-dương đến nay đã hơn hai chục năm dư rồi.

Phàm bán thuốc rời hay là thuốc vẫn thì phải dùng giấy mà gói bao.

Vậy nếu những bao ấy mà huê dạng mặc tiền thì tự nhiên cái ruợi trong phải là thứ rẻ đặng có thừa trừ cho vừa cái giá.

Thuốc ta đây bao rất đơn sơ, chẳng tốn mấy đồng, cho nên ta có thể mà chọn thứ thượng hạng.

Cách bao gói đơn sơ của ta đây làm cho ta bán đặng thuốc tới chỗ không phải bán giấy hay là bán hình chi.

THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiên thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu này mà thôi. Vì thuốc này có các quan chuyên-môn thì đồ ở những đại-học đường ra, đứng đóc-biện việc chế thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu này vẫn bằng giấy JOB thật hiệu, thì không iệu thuốc nào bằng hiệu này cả.

THẬT GIẤY VẤN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

Cửa ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án Nay con trai ông ký là ông Pierre BARDOU nổi nghiệp Hiệu giấy này đã được 450 cái Mè-day, 119 cái bằng vàng, 135 đạo bằng Danh-dự, 62 lần được đánh Ngoại-hạng

Chủ lãnh trưng bán là: } Ở Toulouse, B4 de Strasbourg, số 72-74

J.Z.-Paulhae } Ở Paris, Rue Béranger, số 21.

Lãnh trưng bán tại } BOY LANDRY } Số 19 đường Bonnard, Saigon.

Đông-dương là ông } } Số 19 đường Francis-Garnier (Bờ-bò Hoàn-kiểm ngay gốc Dừa Ha-một).

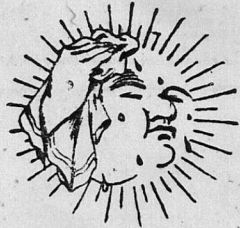
Bán lẻ ở các hiệu thuốc-lá hoàn cầu.

Ai là chẳng biết Giấy vấn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy chấy được hết không có tàn giấy thật nhỏ thơm, mà chế theo phép vệ-sanh rất cần mật.

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mao giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng bản-hiệu đã thừa các tòa-án, đã nghĩ xử trọng phạt các nhà làm mao rồi.

VẬY HÚT THUỐC HIỆU JOB

là bảo thủ cực kỳ, nó lại là nhân vật thuốc ngon.

Nhất là trong xứ Nam-kỳ. — It người nói rằng sự nóng nực vô quan hệ. Thiet là sự nóng nực nó chẳng làm cho mình đau đởm thời quá, song có nhiều người vì nó mà mệt mỏi trở nên leai-đọa, ăn uống không chừng, tiêu hóa chậm chạp. Tỉ lệ thương binh hoặc ăn ngủ không toại thỉa chi.

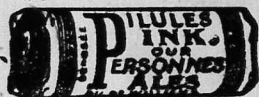
Hãy uống một hai hũn Piloles Pink trong bữa cơm, lúc trời nóng nực, thì vật thực sẽ dễ tiêu hóa mau lẹ luôn luôn. Hoàn Piloles Pink là một thứ thuốc khai-vị làm cho mau tiêu hóa vật thực và bề cần bổ, giúp cho ngũ tạng lục phủ thanh vương đàng trừ cái chứng leai-đọa, mệt mỏi

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50 ; 6 hộp 17 quan 50.

CIGARETTES DIVA

Thuốc diều hiệu là Cigarettes Diva là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô, đỏ, và khỏi mang sự bình hoàn, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lằm.

Mỗi một gói thuốc này đều có đi một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp để, mà lại trong nhiều gói có đi một cái giấy Ban-Thương (Bon-Prime) tặng tặng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây đá vắn vắn. Như ai dặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hãng A. et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không dặng, thì gửi thơ và miếng giấy mình dặng cho ông sẽ gửi môn đồ của mình dặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

Thứ rượu này hay là nguyên khí. Trừ hàn nhiệt, Thêm sức cho trai tráng, Đờn ông và đờn bà. Làm cho thần thể ngũ tạng lục phủ thanh. Giúp cho mau có con. Cách dọn rượu thuốc này nó làm cho trở nên một món thuốc nhưt hạng, tuy có dùng Quinquina làm cốt mặc dầu, chứ rượu này là một món khai vị. Uống nó rất thanh tao, Mau thấy hiện nghiệm hơn các thứ thuốc khác.

KHẢ KỶ

Muốn cho khỏi lằm lằm mà thiết hại cho chủ quý khách thì hãng Dubonnet rao cho ai này hiệu rằng: Rượu hiệu Dubonnet này là rượu bổ người khí, có dùng thuốc Quinquina làm cốt mà Hãng thay mật cho bổn hiệu tại Nam-kỳ, và Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man là

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY đường Kinh-lấp, môn bài số 68, SAIGON

Thuốc diều hiệu này Bao xanh, đỏ to mà lại vấn chắc. — Có dản

choàng một rêu giấy trắng ngoài bao. — Hút nó thì được toại chí tiêu diều khoái lạc. Hiệu thuốc này là một hiệu rất hên, mà quý thấy cũng phải tránh.

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY môn vào số 68 & đường Kinh lạp môn bài số 68, SAIGON

LỜI RAO

TẠI QUÁN Lục-Tính-Tàn-Vấn.

1° Ngọc-hạp 1916 thiết giá 0 \$ 20 (không phải 0 \$ 40).

2° Tiền-cần-bảo-hậu thứ 8. 0 30

3° Tường Lục-vân-Tiên ... 0 30

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 + + NHÀ NGÀNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES thứ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác.

Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này:

Một là « Toni Kola Seerestat ».

Hai là : Saint Raphaël Ducois.

Hàng này cũng có bán tù sản tốt và chắc lằm, hiệu là từ « Dubois Oudin ».

Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares Bè Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.

Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này:

Rượu chắt trắng và chắt đỏ trong thùng và chiếc sa-ra.

Rượu Champagnes : Vve Clicquot-Ponsardin.

Roederer.

Moët et Chandon.

Rượu Tisane de Champagnes supérieure. B. et S. Perrier.

Rượu Tisane extra : Marquis de Bergey.

Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vắn rồi hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Nil » có thứ rượu kêu là : vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita.

Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger.

Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.

Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng.

Cũng có trữ các thứ hộp quet Đông-Dương, và ngoài Bền-thủy, gấn Annam và ông quet Hàn-ô (Tonkin) nữa.

Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUÊN

TRAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÂM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường SAIGON

36

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường SAIGON

36

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường SAIGON

36

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường SAIGON

36

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường SAIGON

36

Có BÀN SÙNG

Đã thử và đã kêu. BÈ

THUỐC, BẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Bè đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thư như vậy :

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Cathol. — SAIGON.

36

TRỊ BỆNH HOẠI CÂN

Người ta hoai cân cũng vì làm điều thời quá, mệt nhọc thời quá, cảm xúc thời quá, buồn rầu thời quá, buồn ốm thời quá, buồn giờ con mắt, ở đời mà không ngủ được là điều quái gỡ quá chừng.

Hễ sáng ra thì cứ sầu bi, quạu quọ, chút gì cũng gây lý sự, không muốn chịu khó làm gì hết. Ai bị mấy chứng đó mà không trị liền thì có ngày mang tới bệnh bất toại, bằng không thì cũng ra điên.

Thuốc hiệu Neurine cứu tử hườn sanh cho nhiều người rồi. Thiết là thứ thuốc ngon để uống không phạt tí, làm cho bộ não cốt yếu tinh, làm cho con người ngủ ngon và tương sức lại. Con nít người già cũng đáng dùng cả.

Giá 1 ve tại Saigon: 4 quan 75; Trữ tại tiệm thuốc hương-dang G. RENOUX và De MAR, 4 LAURENS số 19 THIẾT-NGHIỆM-SỞ thành Paris số 2 đường Débarcadère.

RƯỢU THUỐC HIỆU LÁ

QUINA GENTIANE

Căn Tu-si-en Saint-Paul bảo chế. Là một thứ rượu bổ làm cho con người dăng trường thọ. Những người nào muốn dăng trường thọ và chống khi nào vương mang bệnh hoạn chí, thì phải uống thứ rượu Quina Gentiane này mỗi ngày 1 ly nhỏ trước khi ăn cơm.

Thư rượu bổ này bao chế đã dăng hơn 60 năm rồi bởi tay ông Dom Manoel là thầy tu tại l'Abbaye de san-Paolo vien.

Trong cả hoàn cầu đều dăng nó ra các danh sư dăng dăng nó ra cho bệnh uống. Nhất là các xứ nóng nực thì hay dăng nó. Có bán trong các tiệm hàng xén.

NAM-HÔNG-PHÁT

Khách sang ở đường Bonnard Bonnard số 106 ngang gác xe lửa nhà Saigon-Cocap, tại chợ mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đèn essence và đèn alcool. Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát giá rẽ hơn các nhà khác.

Quý quan, quý khách ở xa muốn mua hết của vật chỉ thì tôi mua giùm, miễn phòng kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở cho mấy ông. Hư-tam-sư-Ki.

TIỆM MAY NGUYỄN-HỮU-SANH

Máy đủ các kiểu an xiêm, quần áo và y-phục Âu-châu paletoi theo thời thế. Có bán sẵn, vải-dò, tơ-lụa, kiểu rườ-ràng-là. Lược-lông Bắc, Cẩm-châu Tàu, cùng hàng Tây, hàng Nhật bán, các thứ sắc.

Văn, Nho, Xuyên, Lành, Trung-huê, Nhậm Gia-dụng, thật tốt!

Thư, tuồng, truyện, Quốc-ngữ bán si và bán lẻ vãn vãn!! Nếu chú-qui-vi, muốn hỏi kiểu để chi, xin viết thư đề:

Mme NGUYỄN-HỮU-SANH, 110, Quai de Belgique Cũn-ông-lãnh, SAIGON.

Tàu bán tây mới chớ qua chẳng thiếu gì nược nược

LA BIÈRE VELTEN

CÓ MỘT MÌNH HÀNG DENIS FRÈRES

Trẻ rượu này bán khắp cả Đông-Dương

HÃY HỎI THỨ HỘP QUỆT HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER 7, Boulevard Nordson - SAIGON. CÁCH LÀM BÁNH VÀ MÚC. Giá: 0 50, 0 04.

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM THIẾT HIỆT LÀ ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX. Của ông lương y GUILLÉ. Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế dưng của quan lương y GUILLÉ lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHỀ, đau trong TÍ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MINH, RẾT VỎ DA, hoặc CHỐI NƯỚC, BỆNH KIẾT, BỆNH HO DẠI, BỆNH CỤM, GHE CHỐC NGOÀI DA và bệnh cơ TRUNG LẠI TRONG BỤNG. Ấy là một thứ THUỐC XÓ rết tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm. Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGÉ thì chớ dùng. LẠI CÓ MỘT THỨ THUỐC HOÀN XỐ nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Anticlaireux của quan lương y Guille. Chánh chủ trẻ thuốc này là ông: PAUL GAGÉ FILS, một hạng bác chớ y sanh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 8, ở lại số thành PARIS, VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG BÉU CỎ BẮC.

KHOAN CHẤT THỦY (Nước sôi kim thạch) VICHY PHÁP-QUỐC-TUYỂN VICHY CELESTINS. Có bán nguyên ve. Trị bệnh đau Thận, đau đầu bằng-dương, sưng Phồng - sưng nước óc. Thận-tâm-minh (kết) - Đau máy chớ 121-122. VICHY GRANDE-GRILLE trị mưt đau gan và bệnh đằm. VICHY HOPITAL trị bệnh thương tả, trướng nhiệt. Máy chớ chứng đờ giê máu, khi mua phải chỉ chớ trúng thứ nước nào khác muốn uống. VICHY-ÉTAT ĐIỀU TRỊ SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối tự nhiên. Có hợp và có ve. PASTILLES VICHY-ÉTAT mớikhi ăn cơm rồi uống chừng 2 3 hoàn thì dễ tiêu hóa. COMPRIMES VICHY-ÉTAT dưng để cho mình đơn nước thì mớikhi thì.

TẠI HÀNG NÀY CÓ BÁN ĐỦ THỦ GHẾ THONET. mạt tinh quan khách muốn lựa mua thử nào cũng được. Giá rẻ hơn mọi nơi. Xin viết thư hỏi sách riêng về hình kiểu ghế và giá cả nơi Hàng BERTHET, CHARRIÈRE & C° ở đường Kinh-lập, môn bài số 68. - SAIGON. ĐÂY LÀ CHÁNH HIỆU GHẾ THONET. BÁN GIÁ RẺ HƠN KHẮP MỌI NƠI.

Le Directeur-Gérant : SCHNEIDER. Certifié l'insertion. Saigon, le 19. Vu pour légalisation de la signature de M. Saigon, le 19. Le Maire de la Ville de Saigon. Saigon - Imp. F.-H. SCHNEIDER. BERTHET, le 19. à l'usage de M. le Maire de la Ville de Saigon.